

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **28 Temmuz 2025**

Sayı: **12911**

31647

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Kamu maliyesi literatüründe vergi harcaması kavramı; devletlerin toplaması gereken geliri azaltıcı mahiyette olup, vergi kanunlarında yer alan muafiyet, istisna ve indirimleri içeren düzenlemelerden oluşmaktadır.

Ülkemizde 2000'li yıllarda önem kazanmaya başlayan vergi harcaması kavramı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mevzuatımızda yer almıştır. 5018 sayılı Kanununun 18. maddesi gereğince, merkezî yönetim bütçe kanun teklifine, TBMM'de görüşülmesi sırasında dikkate alınmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından "Vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen kamu gelirleri cetveli" de eklenmektedir.

Ancak son dönemlerde ülkemizde Merkezi Yönetim Bütçelerinin bütçe açıkları dolayısıyla göstermiş bulunduğu performans Türk Vergi Sisteminde yer alan muafiyet, istisna ve indirimleri içeren vergi harcamaları konusunda farklı tespit ve tartışmaları da gündeme taşımaktadır.

Burada dikkat çekici olan önemli bir husus, muafiyet, istisna ve indirimler yoluyla vazgeçilen vergilerin gerek başlangıçta öngörülen tutarları aşması ve gerekse bütçe açıklarının üstünde gerçekleşmiş olmasıdır. Nitekim, 1 trilyon 375 milyar TL tutarında bütçe açığının gerçekleştiği 2023 yılında başlangıçta 994 milyar TL olarak öngörülen vergi harcamalarının yıl sonunda öngörülmesi aşarak 1 trilyon 477 milyar TL'ye, aynı şekilde 2 trilyon 106 milyar TL tutarında bütçe açığının gerçekleştiği 2024 yılında başlangıçta 2 trilyon 210 milyar TL. olarak öngörülen vergi harcamalarının 2 trilyon 454 milyar TL.'ye ulaşmasıdır.

2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinde de 3 trilyon 5 milyar TL. tutarında vergi harcaması 1 trilyon 931 milyar TL. tutarında bütçe açığı öngörüsünde bulunulmuştur.

Anayasamızın 73. maddesi gereğince herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlü olmakla beraber, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de vergi sistemimizde maliye politikasının ekonomik ve sosyal amaçlar açısından uygulamasında vergi harcamaları önemli bir yer tutmaktadır. Bu çerçevede, vergi harcamalarının etkinlik ve verimlilik açılarından iyi analiz edilmesi ve işlevini yitiren vergi harcamalarının kaldırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, son dönemde AKP iktidarı tarafından TBMM'den geçirilen torba kanun tekliflerinde vergi kanunlarında muafiyet, istisna ve indirimlerin azaltılması yönünde herhangi bir çalışmanın yapılmadığı, aksine vergi harcamalarını genişleten düzenlemelerin gündeme getirildiği gözlenmektedir.

Bu tespitlerden hareketle;

- 1- Vergi harcamalarının hemen her yıl başlangıçta öngörülen tutarları aşmasının sebepleri nelerdir?
- 2- Vergi harcamalarının bütçe açıklarının üstünde gerçekleşiyor olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 3- Bakanlığınız bünyesinde vergi kanunlarında yer alan muafiyet, istisna ve indirimlerin Etki Analizini ortaya koyan çalışmalar mevcut mudur?
- 4- Bütçe açığının artma eğiliminde olduğu bir dönemde vergi harcamalarını azaltma yönünde bir politika değişikliğine gitmeyi düşünmüyor musunuz?
- 5- TBMM'de son dönemde yasalaşan bazı kanun tekliflerindeki vergi harcamalarını artırma yönündeki düzenlemeler konusunda Bakanlığınızın görüşüne başvurulmuş mudur? Bu düzenlemeleri doğru buluyor musunuz?
- 6- Vergi kanunlarında çok sayıda bulunan muafiyet, istisna ve indirimlerin bir zaman planlaması dahilinde azaltılması konusunda bir girişimde bulunacak mısınız?
- 7- Orta gelir tuzağından çıkış sağlayamamış, küresel değer zincirlerindeki yerini derinleştirerek yenilikçi faaliyetler ve yüksek düzeyde teknoloji üreten ülkeler grubuna geçiş yapamamış olan, bu kısır döngü içerisinde patinaj yapan ülke ekonomisinin farklı bir büyüme ve kalkınma patikasına çekilmesi için vergi harcamaları ve diğer teşvik mekanizmaları konusunda bir çalışma yaptırmayı düşünüyor musunuz?